

CAP. IV. Producătorul

I. INDICAȚI RĂSPUNSUL CORECT:

1. Care din următoarele afirmații referitoare la pământ ca factor de producție nu sunt corecte:
 - a) poate fi folosit atât intensiv, cât și extensiv;
 - b) este un factor de producție primar;
 - c) este un factor de producție degradabil a cărui refacere nu mai este posibilă;
 - d) este un factor de producție restrictiv;
 - e) nu este întotdeauna exploatat rațional.

2. Utilizarea factorilor de producție în activitatea economică poate determina:
 - a) uzura fizică și/sau morală a pământului;
 - b) uzura fizică și/sau morală a capitalului tehnic;
 - c) uzura fizică și/sau morală a tuturor factorilor de producție;
 - d) uzura fizică și/sau morală a muncii;
 - e) nici unul dintre răspunsurile anterioare nu este corect.

3. Sistemul de irigații care folosește apa din fluviul Dunărea pentru a fertiliza pământul se include în categoria factorilor de producție:
 - a) muncă;
 - b) natură;
 - c) capital fix;
 - d) capital circulant;
 - e) nu constituie factor de producție.

4. Pentru o firmă care își desfășoară activitatea de producere a prefabricatelor pentru construcții pe propriul teren nu constituie capital fix:
 - a) clădirile secțiilor de producție;
 - b) clădirile administrative;
 - c) calculatoarele de proces utilizate;
 - d) suprafața de teren pe care este amplasată firma;
 - e) mijloacele de transport proprii.

5. Nu constituie fluxuri de „ieșiri“ ale firmei:
 - a) plata impozitelor;
 - b) plata taxelor;
 - c) vânzările de bunuri economice;
 - d) cheltuielile cu factorii de producție;
 - e) cheltuielile pentru serviciile factorilor de producție.

6. Care dintre elementele de mai jos fac parte din capitalul circulant:
 - a) mijloacele de transport public;
 - b) resursele bănești ale unei instituții de învățământ;
 - c) grâul pentru însămânțat;
 - d) calculatoarele deținute de instituțiile medicale;
 - e) mașinile și utilajele folosite în procesul tehnologic.

7. Nivelul global al eficienței combinării factorilor de producție poate fi evidențiat cu ajutorul:
- substituirii factorilor de producție;
 - abilității întreprinzătorului;
 - ratei marginale de substituție (RMS);
 - consumului de factori de producție pe unitatea de produs;
 - nu poate fi calculat.
8. Determinarea productivității marginale a unui factor de producție (W_{mg}) ne servește nemijlocit la:
- stabilirea nivelului producției ce urmează a fi fabricate;
 - stabilirea raportului optim care trebuie să existe între factorii de producție folosiți pentru obținerea unui anumit produs;
 - calculul rentabilității economice desfășurate;
 - fundamentarea substituirii factorilor de producție;
 - stabilirea costului producției.
9. Dacă productivitatea marginală a unui factor este mai redusă decât productivitatea medie a factorului, iar cantitatea din acel factor crește, atunci:
- productivitatea medie și producția cresc;
 - productivitatea medie și producția scad;
 - productivitatea medie crește și producția scade;
 - productivitatea medie scade și producția crește;
 - productivitatea medie și producția nu sunt influențate în sensurile arătate mai sus.
10. Considerăm că productivitatea marginală a factorului substituit este mai mare decât productivitatea marginală a factorului care îl substituie. În această situație, rata marginală de substituție este:
- a) >1 ; b) $=1$; c) <1 ; d) $=0$; e) nedeterminabilă.
11. Productivitatea marginală a muncii = 500 t.
Productivitatea marginală a capitalului = 1500 t.
Cât este rata marginală de substituție a capitalului prin muncă?
- a) $\frac{3}{1}$; b) $\frac{1}{3}$; c) $-\frac{1}{3}$.
12. La SC « Doral » capitalul total este de 100 de mld. u.m., din care 40% capital circulant. Capitalul fix are o durată de funcționare de cinci ani, iar capitalul circulant efectuează o rotație pe an. Capitalul consumat anual este:
- 100 mld. u.m.;
 - 52 mld. u.m.;
 - 40 mld. u.m.;
 - 90 mld. u.m.;
 - 12 mld. u.m.
13. În categoria factorilor de producție sunt incluse și:
- economiile bănești aflate la populație;
 - rezervele de resurse minerale prospectate ale unei țări;

- c) salariile;
- d) terenurile agricole utilizate pentru producerea cerealelor;
- e) populația.

14. Nu constituie factori de producție:

- a) clădirile administrative;
- b) spațiile de depozitare;
- c) izvoarele naturale neamenajate;
- d) zăpada artificială de pe o pârtie de schi;
- e) programele de calculator.

15. În care dintre situațiile menționate mai jos uzura capitalului fix nu reprezintă o pierdere pentru întreprinzător?

- a) când capitalul fix se folosește în activitatea economică;
- b) când capitalul fix nu se folosește în activitatea economică;
- c) când uzura a avut loc datorită acțiunii factorilor naturali, capitalul fix nefiind folosit;
- d) când uzura este superioară normelor tehnico-economice de utilizare a capitalului fix;
- e) când capitalul fix utilizat are o valoare pozitivă.

16. Care dintre criteriile de mai jos se află la baza împărțirii capitalului tehnic în fix și circulant?

- a) modul în care participă la activitatea economică, în care se consumă și se înlocuiește;
- b) modul în care se realizează înlocuirea;
- c) proprietatea asupra capitalului care este înlocuit;
- d) gradul de rigiditate;
- e) forma concretă sub care se prezintă capitalul tehnic.

17. O creștere economică de tip extensiv este determinată nemijlocit de:

- a) creșterea productivității muncii;
- b) creșterea productivității capitalului;
- c) creșterea productivității pământului;
- d) folosirea unor cantități mai mari de factori de producție;
- e) utilizarea unor factori de producție mai eficienți.

18. Raportul dintre factorii de producție și resurse este:

- a) egal cu zero;
- b) supraunitar;
- c) unitar;
- d) subunitar;
- e) resursele și factorii de producție nu se pot compara din punct de vedere cantitativ.

19. Când prețurile noilor utilaje cresc, iar duratele lor de funcționare nu se modifică, amortizarea acționează în direcția:

- a) creșterii costurilor;
- b) scăderii costurilor;
- c) menținerii constante a costurilor;
- d) reducerii costurilor și creșterii producției;
- e) reducerii costurilor fixe pe termen scurt.

20. Care dintre următoarele afirmații cu privire la procesul substituirii factorilor de producție este adevărată?

- este un proces eminentemente obiectiv;
- este un proces eminentemente subiectiv;
- se bazează pe compatibilitatea caracteristicilor de utilitate și de adaptabilitate;
- se realizează cu participarea tuturor factorilor de producție;
- are în vedere în exclusivitate factorul capital.

II. CARE DINTRE URMĂTOARELE AFIRMAȚII ESTE ADEVĂRATĂ ȘI CARE ESTE FALSĂ:

- Totalitatea elementelor de care firmele au nevoie pentru a produce bunuri economice poartă numele de resurse.
- Capitalul circulant este format din bunuri mobile, care circulă în procesul de fabricație.
- Capitalul tehnic poate fi încadrat în categoria resurselor regenerabile.
- Purtătorul ofertei este producătorul.
- Productivitatea marginală a unui factor de producție reprezintă producția obținută prin creșterea cu o unitate a factorului respectiv, ceilalți rămânând nemodificați.
- Rata marginală de substituție reprezintă cantitatea dintr-un factor de producție necesară pentru a compensa creșterea cu o unitate a unui alt factor, astfel încât producția să rămână aceeași.
- Capitalul tehnic este supus atât unei uzuri fizice, cât și unei uzuri morale.
- Elementele care formează factorul de producție capital sunt numite bunuri de producție.

III. APLICAȚII REZOLVATE:

1. Productivitatea marginală a muncii = 500 t.

Productivitatea marginală a capitalului = 1.500 t.

Cât este rata marginală de substituție a capitalului prin muncă?

2. La 31 decembrie, în evidența contabilă a unei societăți comerciale este prezentată următoarea situație:

– sume în contul bancar	100 mil. um.
– sume în casierie, reprezentând drepturi de salarii neridicate	50 mil. um.
– mașini și utilaje	200 mil. um.
– materii prime, materiale, combustibil	120 mil. um.
– tehnică electronică de calcul și programele corespunzătoare necesare dirijării producției	40 mil. um.
– produse finite aflate în stoc	50 mil. um.

Care dintre sumele de mai sus reflectă corect expresia monetară a capitalului tehnic?

3. Productivitatea medie a capitalului unei firme a fost în t_0 de 20.000 u.m., în condițiile unei producții de 30 de mil. u.m. Dacă productivitatea marginală a capitalului tehnic este cu 10% mai mare decât randamentul mediu al capitalului din perioada de bază (t_0), iar valoarea producției obținute crește cu 11%, care va fi nivelul productivității medii a capitalului în perioada curentă?

IV. TEXTE DE COMENTAT

1. *„A produce, a munci, a vinde, a face piața, a achiziționa, a consuma, a economisi bani, a gestiona economiile sunt acte ale vieții cotidiene.*

... Astăzi, economia de schimb monetar polarizează activitățile fiecăruia dintre noi.”

(Jean-Marie Albertini)

2. *„De când munca a devenit factor de producție, mărimea ofertei agregate de muncă are un rol determinant în dimensionarea volumului și structurii bunurilor materiale și serviciilor pe care o economie le produce. Desigur, munca nu îndeplinește singură acest rol deoarece volumul și felurile de unelte cu care oamenii lucrează, capitalul pe care ei îl utilizează sunt, de asemenea, de maximă importanță.”*

(Roy B. Helgott)

3. *„Alegerile posibile ale combinării factorilor de producție sunt mai întâi determinate de restricțiile interne tehnice ale întreprinderii și apoi de restricțiile exterioare ale piețelor. Totalitatea diverselor combinații ale factorilor, în diferitele lor proporții, se exprimă prin funcția de producție. Pentru întreprindere este vorba de a găsi combinația optimală în fiecare situație.”*

(Peter Schifer)

V. COMPLETAȚI SPAȚIILE LIBERE CU TERMENII ADECVAȚI

- 1) Dintotdeauna munca a fost factorul și al producției, al activității economice în general.
- 2) Dacă volumul producției sporește, în principal, prin utilizarea unor factori de producție de mai bună calitate, mai eficienți, creșterea economică este de tip
- 3) Întrucât capitalul tehnic rezultă din interacțiunea factorilor de producție, muncă și natură, spunem că este un factor de producție
- 4) Substituirea factorilor de producție se bazează pe compatibilitatea caracteristicilor lor de și de a părților care se combină.
- 5) Abilitatea întreprinzătorului se concretizează în capacitatea de adaptare rapidă și eficientă la condițiile
- 6) Calculele făcute de producător privind productivitatea marginală a unui factor de producție, rata marginală de substituție ș.a. îi oferă informații importante pe baza cărora va adopta un rațional.

RĂSPUNSURI

I.

1. c; 2. e; 3. c; 4. d; 5. d; 6. c; 7. d; 8. d; 9. d; 10. a; 11. a; 12. b; 13. d; 14. c; 15. a; 16. a; 17. d; 18. d; 19. a; 20. c.

II.

1. F 2. F 3. A 4. A 5. F 6. F 7. F 8. A

III.

1. Rezolvare:

$$R_{ms} = -\frac{\Delta L}{\Delta K} = \frac{W_m K}{W_m L} = \frac{3}{1} = 3$$

2. Rezolvare:

Capitalul tehnic este format din bunuri (mijloace) de producție.

Deci: 200 mil. (mașini și utilaje) + 120 mil. (materii prime, materiale, combustibil) + 40 mil. (tehnică electronică) = 360 mil.

3. Rezolvare:

$$\begin{aligned} \bar{W}k_0 &= 20.000 \text{ u.m.} & W_{mgk} &= \bar{W}k_0 + 10\% \bar{W}k_0 & \bar{W}k_1 &= Q_1 / K_1 \\ Q_0 &= 30 \text{ mil. u.m.} & Q_1 &= Q_0 + 11\% Q_0 \end{aligned}$$

unde:

Q_1 – producția în perioada curentă;

K_1 – valoarea capitalului tehnic fix în perioada curentă.

$$Q_1 = Q_0 + 11\% Q_0 = 30.000.000 + 3.300.000 = 33.300.000 \text{ u.m.}$$

$$\bar{W}k_0 = \frac{Q_0}{K_0} \Rightarrow K_0 = \frac{Q_0}{\bar{W}k_0} = \frac{30.000.000}{20.000} = 1.500 \text{ u.m.}$$

$$W_{mg} K = \frac{\Delta Q}{\Delta K} = \frac{Q_1 - Q_0}{K_1 - K_0} \Rightarrow \Delta K = \frac{\Delta Q}{W_{mg} K}$$

$$W_{mg} K = \bar{W}k_0 + 10\% \bar{W}k_0 = 20.000 + 2000 = 22.000 \text{ u.m.}$$

$$\Delta Q = Q_1 - Q_0 = 3.300.000 \text{ u.m.}$$

Rezultă:

$$\Delta K = \frac{3.300.000}{22.000} = 150 \text{ u.m.} \quad K_1 = K_0 + \Delta K = 1.500 + 150 = 1.650 \text{ u.m.}$$

$$\text{În aceste condiții avem:} \quad \bar{W}k_1 = \frac{Q_1}{K_1} = \frac{33.300.000}{1650} \approx 20.182 \text{ u.m.}$$

V.

1. „activ” și „determinant”.
2. „intensiv”.
3. „derivat”.